

סיפורי מעשיות - פרשת האזינו – תשרי ה׳תשע״ט

סעודת שלישית

פרשת האזינו התשע״ט

בְּסְעוּדַת שְׁלִישִׁית סְעוּדַת רַעֲוָא דְרַעֲוִין פָּרָשַׁת הַאֲזִינוּ דִּבֵּר מַהֲרַ״י נ״י דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד.

פתח ואמר מהר״י נ״י, הנה אנו עומדים כעת בארבעת ימים שבין יום כיפור לחג הסוכות ומקובל שארבעת הימים האלו נקראים ״שם השם״ (גאטס נאמען), כי הם מכוונים נגד ארבע אותיות של שם הוי״ה, ונגד ארבע עולמות, אצילות בריאה יצירה עשיה.

והם ימים מיוחדים שיכולים לדבק את עצמו בשמו יתברך, שכביכול שמו משותף בשמנו, וימים אלו הם ימי רצון שעם ישראל יש להם בו רצונות וכיסופים חזקים אליו יתברך, ועם ישראל מכינים עצמם לימי חג הסוכות הקדושים הבאים לקראתינו לשלום, ומכינים עצמינו לקבל את היום טוב הקדוש הזה, ועל ידי עוצם הרצונות והכיסופים של עם ישראל על ידי זה בעצמו נעשה שם השם, שם הוי״ה ברוך הוא.

וימים אלו מאד מסוגלים ומיוחדים, בפרט בענין מצוות צדקה, שצריכים לעסוק בימים אלו הרבה במצות צדקה, ובפרט בערב חג סוכות, וכמו שכתב

הרב רבי חיים וויטאל זי"ע שרבו האר"י הקדוש זי"ע היה מפליא מאד לפזר צדקה בערב חג הסוכות, וראו אצלו דבר שלא ראוי אצלו בשאר הזמנים שבערב חג הסוכות היה הכיס של צדקה שלו פתוח, וכל מי שרצה היה יכול לבא ולקבל צדקה, (כנראה שלא היו גנבים שם).

ויש לזה טעם על פי הסוד כי יום הרביעי שבין יום כיפור לסוכות, שהוא ערב חג סוכות, הוא נגד אות ה' – המרמז על מלכות, ומדתו של מלכות הוא להשפיע, כי הרי מה זה מלוכה? אין מלך בלא עם, כל המלוכה הוא רק כשמשפיעים להעם מה שהם צריכים. וכן ברוחניות, מה התכלית של מנהיג רבי? שתבא אצלי ותתן לי כבוד? לא! התכלית להשפיע לאנשים השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות. האדם צריך כסף, הצדיק משפיע, האדם צריך דרך בעבודת השם, הצדיק מראה לו דרך בעבודת השם. ולכן ערב חג הסוכות היום בלילה, זה יום מיוחד להשפיע כסף לצדקה ומפזרים כסף לצדקה לכולם.

והנה רבינו ז"ל מבאר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ז') שהצדיק יש לו דיבורים הן לדרי מעלה והן לדרי מטה, ובפשטות דרי מטה זה לבני אדם הנמצאים במדריגה פחותה, ודרי מעלה זה לבני אדם הנמצאים במדריגה גבוהה יותר. אבל באמת זה יכול להיות גם אצל האדם בעצמו, שהאדם בעצמו יש לו שתי בחינות, לפעמים הוא בבחינת דרי מעלה, דהיינו שמרגיש את עצמו גבוה, ויכול לדבר עמו יתברך דיבורים חמים, והולך לו בטוב בעבודת השם יתברך, והוא מבין מה שלומד וכו', ומרגיש בהתעלות. ולפעמים הוא בקטנות המוחין בבחינת דרי מטה, בקטנות המוחין, והצדיק יש לו דיבורים אפילו לבחינה זו.

והנה דיברנו בחג השבועות העבר עלינו לטובה, שיש לפעמים שהאדם כל כך שבור שהוא בכלל לא שומע מה שאתה מדבר אליו, אפילו התחזקות הוא לא שומע, והדבר היחידי שאתה יכול עדיין לתת לו, זה חיוך! שזה מנחם אותו ונותן לו את ההרגשה שיש עדיין אחד בעולם המסתכל עלי, ואני כן שווה משהו.

ובדרך צחות יש לומר שזה מה שאמרו חכמינו ז"ל "גדול המלבין שיניו לחבירו יותר ממשקהו חלב", 'חלב' זה מרמז על תורה, כמו שכתוב (שיר השירים ד, יא) "דבש וחלב תחת לשונך" שזה מרמז על תורה כידוע. וזה דבר גדול לחזק את הזולת בדיבורי תורה וחיזוק, אבל לפעמים יש אדם שאין יכולים לחזק אותו עם תורה, כי הוא בקטנות המוחין ואינו מוכן לקבל עכשיו דברי תורה ודברי חיזוק, הדבר היחידי שאתה יכול לתת לו עדיין זה 'חיוך' בהלבנת שינים, וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים "גדול המלבין שיניו לחבירו יותר ממשקהו חלב", שההסברת פנים שאתה מראה את החיוך וההלבנת שנים לחבריך, יותר שוה מהחידושי תורה הנמשל לחלב.

ולא רק לדרי מטה זה שייך אלא לפעמים גם אצל הדרי מעלה זה נצרך מאד כי גם איש קדוש וצדיק העוסק במדריגות גבוהות, והוא כבר קוצר קליפות ושדים, גם הוא שבור כשהוא באמצע עבודה קשה ליישר דרך בערבה ובמדבר, ופתאום בא אחד ונותן לו חיוך, הוא נעשה שמח, ומרגיש שהנה "כן פעלתי משהו" וזה גם מרומז בדברי חכמינו הקדושים "גדול המלבין שיניו לחבירו יותר ממשקהו חלב", שההלבנת שינים שלך לחבריך יותר שוה מהחידושי תורה הנמשל לחלב. אבל כל שכן לדרי מטה, שהוא חייב לקבל איזה חיוך וחיזוק בעבודת השם, כי להם זה נצרך יותר.

והנה נחזור לענינינו שהיום הוא יום מסוגל מאד, בפרט בענין הצדקה, כמו שהקדמנו מהאריז"ל, אבל צריכים בכל זאת לזכור שלא תמיד 'כסף יענה את הכל', יש לפעמים שהאדם כל כך שבור, שכסף כבר לא יעזור, הוא צריך מילה טובה, וזה גם כן נחשב למדת הצדקה לתת חיוך להזולת, וזה לא עולה כסף. כי עם מילה טובה אחת כגון לומר לאדם השבור 'בוקר טוב' עם חיוך, או, גוט שבת וכו', גוט יום טוב וכו' עם חיוך, וכן לומר לו 'השם יתברך יעזור', 'עוד יהיה טוב'. זה נקרא צדקה אמיתי כי אדם העובר קשיים בחיים כשאומרים לו מילה טובה זה ממש כמים קרים על נפש עייפה, זה מילים שלא שומעים כל יום, ויכולים להחיות אדם יותר ממה שאם היית נותן לו כסף.

וגם צריכים לדעת שכשאיש כשר מברך זה לא סתם ברכה שהקדוש ברוך הוא יעזור, אלא זה תפלה להקדוש ברוך הוא המלובש בברכה שהקדוש ברוך הוא יעזור, ומוהרא"ש זי"ע היה רגיל הרבה לתת ברכות כאלו, מלובש עם תפילות ובקשות אליו יתברך, וזה פועל מאד בשמים.

ולכן צריכים אנו לזכור שבימים אלו צריכים לתת הרבה צדקה כפי היכולת, ואם אין לך הרבה לתת לו או שאין לך בכלל אזי לפחות תן לו מילה טובה, תן לו חיוך כי הרי חיוך אתה כן יכול לתת לו, ובזה ממש תחיה אותו.

והנה יום האחרון של חג הסוכות זה שמיני עצרת, וזה חג בפני עצמו, והגמרא נותן סימן לזה, להדברים שהם בפני עצמן "**פזר קשב**" כל הסימנים בגמרא לזכרון הם הוספת שהוסיפו אחר זמן התלמיד, אבל הסימן הזה הוא מהגמרא עצמו, ומה זה הסימן ? אלא שמיני עצרת זה יום שנתקבל התפילות (כן כתוב בזוהר הקדוש), וכמו שכתוב בזוהר שבזמן דאיהו בלחודוי עם מלכא אז יכול לבקש מה שהוא רוצה, נמצא ששמיני עצרת זה תפלה.

והנה איתא בגמרא שלפני התפלה צריכים לתת צדקה, נמצא לפני שמיני עצרת צריכים הכנה של צדקה, דהיינו לפני סוכות וכן בסכות עצמו צריכים לקרות אורחים, שזה גם כן ענין של צדקה.

כי כל שבתות השנה יכול אדם לאכול לבד, אבל ביום טוב צריכים להביא אורחים ולדבר דיבורי אמונה ויראת שמים, אפילו ארחי פרחי דרי מטה..

וכן כתוב בספר של הבני יששכר על מסכת ברכות (זה ספר גדול בשם 'מגיד תעלומות') בשם דודו רבי זושא זי"ע על המשנה מסכת מגילה אין בין שבת ליום טוב אלא אוכל נפש בלבד, דהיינו כנ"ל, שהחילוק הוא אם אוכל נפש בלבד לעצמו, או עם עוד מישהו [היינו האורח].

ובעצם יש אורחים המגיעים לכל סוכה והם הם האושפוזין קדישין אברהם יצחק יעקב וכו', וצריכים לדבר דיבורי אמונה כשהם נמצאים בתוך הסוכה, והם הם הדרי מעלה, ותתארו לעצמכם האשפוזין קדישין מגיעים לסוכתך אפילו שאתה נראה כמו שאתה נראה, על כל פנים צריכים להזהר מאד מלהיות בעצבות, וצריכים להיות בשמחה, כל ימי חג הסוכות, והגר"א זי"ע

אומר שזה מהמצוות הכי קשות, שמונה ימים (כאן בחו"ל) להיות בשמחה שיהיה חיוך על פני האדם שמונה ימים רצופים זה מאד קשה, ואולי צריכים לתפוס את החייך עם איזה 'קליפס' שזה לא יכאב מרוב חיוכים.

ובזה אפשר לפרש את הסימן שהגמרא נותנת **פז"ר קש"ב, פזר** מרמז על צדקה כמו שכתוב (תהלים קיב, ט) "פִּזַּר נָתַן לָאֶבְיוֹנִים", וזה **פזר**, אם אתה תפזר צדקה לעניים ואביונים, אזי תזכה אחר כך **קשב** שהקדוש ברוך הוא יקשיב לתפילותיך, ויקבלם לרחמים ולרצון.

ועל ידי זה נעשה הענין של צדקה לפני התפלה, וכמו שהסברנו לעיל שזה שייך גם על ידי חיוך שנותנים לאדם ומסבירים לו הפנים שזה מונח בתוך הפסוק "אני בצדק אחזה פניך" שבו מרומז ענין צדקה לפני התפלה, אבל בתוך הפסוק מרומז גם "אני בצדק אחזה פניך" היינו כשנותנים להזולת לחזות פניך המאירה בהסברת פנים וחיוך על הפנים, זה נחשב כמו "אני בצדק" היינו כמו שאני נתתי עכשיו צדקה.

ובאמת סוכות זה גם ענין של אחדות, לאחד כלל ישראל ביחד כמו שדרשו חכמינו הקדושים (סוכה כז:) על הפסוק (ויקרא כג, מב) "כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת" מלמד שכל ישראל ראוים לישב בסוכה אחת; שזה מורה על האחדות של כלל ישראל. וכן בסוכות נכנסים בצלו של הקדוש ברוך הוא איך שרק נראים.

ומוהרא"ש היה תמיד חוזר שרביז"ל אמר "גאר מיין זאך איז **ראש השנה**", ואחר כך מוהרנת ז"ל אמר "מיין זאך איז **יום כיפור**", ואני (מוהרא"ש) אומר "מיין זאך איז **סוכות**", בסוכה נכנסים איך שרק נראים נכנסים כל כולו בתוך הסוכה אפילו עם הנעליים והמגפיים וכו'. ומוהרא"ש היה רגיל לחזור על המילים "בצל כנפיך תסתירנו..." בניגון נעים ויפה המושך את הלב בהשתוקקות נמרץ אליו יתברך, אשרי אוזן שמעה זאת.

ובזה יש לפרש מה שכתוב בפרשתינו הקדושה "**הַאֲזִינוּ** הַשָּׁמַיִם **וַאֲדַבֵּרָה** וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי" (דברים לב, א), לכאורה היה צריך לכתוב להיפך, כי הרי משה רבינו עמד פה על הארץ, והיה צריך לדבר קודם אל הארץ, איפה

שעמד? אלא האמת הוא שמשה רבינו דיבר פה לבני אדם העומדים במדריגות שונות, ובחלק הראשון של הפסוק הוא מדבר לדרי מעלה שהם בחינת 'שמים', "הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה". ומה יעשו אלו שעדיין לא זכו להיות במדריגה של דרי מעלה, והם עכשיו במדריגה של דרי מטה, להם משה רבינו אומר עצה איך להגיע למדריגה יותר גבוהה, שזה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי, שהאדם יראה להרבות בדיבור אליו יתברך בתפלה ובקשה, בבחינת 'אמרי פי', ועל ידי זה יזכה שהלב שלו ישמע את ריבוי דיבוריו, ויפתח ויתרכך קשיות לבבו, כי לפעמים יש אדם שאין לו לב, אבל על ידי ריבוי דיבורי התבודדות ותפלה אליו יתברך נמוח הלב, ונעשה לב המלוהב. וזה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ, בתוך הספר תורה אין נקודות, ואפשר לקרוא הָאָרֶץ גם הַאֹרֶץ, ובאידיש כשרוצים לומר 'לב' אומרים 'הַאֹרֶץ', כי בתורתינו הקדושה מוצאים לשונות של תרגום שאינו מלשון הקדוש אלא לשון תרגום, כמו שאומר רש"י בפרשה זו (דברים לב יד) 'חמר' - יין בלשון ארמי, רואים מזה שבתורה מרומז גם לשונות אחרים כגון ארמי, ועל פי זה אפשר לפרש גם כאן, ותשמע הארץ, שהלב ישמע ויזכה להתהפך לאדם כשר באמת ולעלות למדריגות גבוהות בבחינת דרי מעלה. אמן

הקדוש ברוך הוא יעזור שנזכה לקבל הימים הקדושים של ימי סוכות כמו שצריך עם ההכנה הנכונה, ולהיות רק בשמחה וגם לשמח את הזולת, ולקיים ושמחת בחגיך, ועל ידי זה נזכה לפעול כל הישועות בימים אלו אצלו יתברך אמן.